

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite: Lausuntopyyntöne 7.3.2025 HE 12/2025

THL:n lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi.

Esityksen tavoitteet

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liikenteen palveluista annettua lakia, tieliikennelakia, ajoneuvolakia ja ajoneuvojen siirtämisestä annettua lakia. Muutoksilla selkiytetään mikroliikkumisen kuten kevyiden sähköajoneuvojen ja moottorilla varustettujen polkupyörien asemaa lainsäädännössä. Samalla lisätään kyseisten liikkumismuotojen turvallisuutta ja annetaan viranomaisille paremmat mahdollisuudet mikroliikkumisen sääntelyyn.

Uudella esityskierroksella on huomioitu aiemman lausuntopyynnön 24.9.2024 VN/26458/2023 aikana saadut kommentit.

THL pitää hyvänä vahvan kypäräsuosituksen lisäämistä esitykseen sekä ikärajan tarpeellisuuden arviointia tulevaisuudessa.

Esityksen vaikutukset

THL:n näkökulmasta esityksen merkittävimpiä sisältöjä ovat vaikutukset liikenneturvallisuuteen (onnettomuuksien ja tapaturmien ehkäisy), päihtyneenä ajamiseen, sekä sosiaaliseen kestävyys ja esteettömyyteen.

Esitetyillä toimenpiteillä on mahdollista vähentää mikroliikkumiseen liittyviä liikenneonnettomuuksia sekä muita tapaturmia. Lapset ja nuoret hyötynevät toimenpiteistä erityisesti, sillä etenkin sähköpotkulautojen käyttäjiä on eniten nuorissa ikäryhmissä. Myös muille tienkäyttäjärhyhmille liikenteen selkiytyminen todennäköisesti nostaa turvallisuuden tunnetta ja ennakoitavuutta liikenteessä.

Toimenpiteiden täsmällisen vaikutuksen arviointi onnettomuusmääriin on vaikeaa johtuen tilastoinnin puutteista. Aiemmin tilastointi on pohjautunut sairaaloissa tehtäviin erillisselvityksiin sekä poliisin tilastointiin, jonka on todettu kattavan vain pienen osan tapahtuneista sähköpotkulautoonnettomuuksista. Lisäksi sairaalahoidon tilastointi niihin liittyen on tullut mahdolliseksi elokuusta 2023 alkaen.

Esityksen mukaisesti jatkossa voi tulla tarpeelliseksi arvioida lainsäädännön vaikutuksia nuorten kuljettajien tilanteeseen.

Promilleraja

THL pitää yhtenäistettyjen ja ennalta määritettyjen promillerajojen soveltamista kevyiden sähköajoneuvojen ja moottorilla varustettujen polkupyörien kuljettamiseen hyvänä asiana.

Selvitysten mukaan viikonloppuisin yöaikaan päivystyspoliklinikoiden tapaturmapotilaista jopa puolet ovat päihtyneitä. Haasteena on liikennevalvonnan riittävyys esityksen voimaantulon jälkeen, sillä ilman riittävää panostusta mikroliikkumisen päihdevalvontaanvoi muutosten vaikutus jäädä toivottua pienemmäksi.

THL kiittää selvennyksistä liittyen poliisin suorittaman päihdevalvonnan käytäntöihin.

Tähän asti sähköpotkulautaanettomuuksien määrää on rajoittanut vuokralautoja tarjoavien palveluiden rajoitukset öisin ja viikonloppuisin. THL:n tilastojen mukaan tyypillisin ja eniten onnettomuuksia sisältävä viikonpäivä on vuoden 2024 kesällä ollut keskiviikko. Uusien promillerajojen myötä palveluntarjoajat voivat kokea, että viikonloppujen sekä yöaikojen rajoitukset eivät ole heidän osaltaan perusteltuja. Esityksen mukaan poliisin vastaa sähköpotkulautailun päihdevalvonnasta. Viikonloppuöinä tapahtuvaa sähköpotkulautavuokrausta olisi perusteltua edelleen rajoittaa vuokrausajojen ja maksiminopeuksien osalta. Päihtyneiden liikkujien osuus on viikonloppuisin korkeimmillaan ja poliisin resurssit usein sidottuna muuhun kiireelliseen toimintaan.

Muita huomioita esitysluonnoksesta

THL pitää hyvänä mikrol liikenteen aseman ja valvonnan selkiyttämistä lainsäädännössä. Esitys ei toistaiseksi puutu alaikäisten kuljettajien asemaan. Ikärajan valvonnan ulottamista sähköpotkulautavuokraukseen tulisi harkita.

THL toivoo myös lainsäädännön ulkopuolisia tapoja parantaa lasten ja nuorten liikenneturvallisuutta. Sosiaali- ja terveysministeriön Turvallisesti kaiken ikää - koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn ohjelman toimeenpanosuunnitelman 2021–2025 tavoitteessa 4 ja toimenpiteessä 38 samoin kuin liikenne- ja viestintäministeriön liikenneturvallisuusstrategian 2022–2026 toimenpiteessä 46 on kirjattu ehdotuksia nuorten tielläliikkujien mikrol iikkumisen turvallisuuden parantamiseksi. Näissä THL mukana on yhtenä toimijana.

Antti Impinen ja Ulla Korpilahti

25.3.2025

On hyvä huomioida uusien liikkumisvälineiden vaikutukset nuorten omaehtoiseen liikkumiseen. Sähköpotkulautojen yleistyessä on olemassa riski, että tämä edelleen vähentää kävelyä ja pyöräilyä. Kansallisten lasten ja nuorten toimintakykyä kartoittavien MOVE! -mittausten mukaan 5.- ja 8.-luokan oppilaista reilulla 38 %:lla fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla.

Pääjohtaja

Mika Salminen

Johtaja

Piia Aarnisalo

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 4 pages before this page
Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende